

**Univerzita Karlova, Přírodovědecká fakulta
Katedra filosofie a dějin přírodních věd**

Charles University, Faculty of Science
Department of Philosophy and History of Science

Doktorský studijní program: Filosofie a dějiny přírodních věd
Doctoral study programme: Philosophy and History of Science

Autoreferát disertační práce
Summary of the Doctoral thesis

Měření Čechoslaváků
Česká společnost biotypologická a konstituční lékařství v
ČSR mezi lety 1937–1959

Measuring Czechoslovaks
Czech Society of Biotypology and Constitutional Medicine in
Czechoslovakia, 1937–1959

Jan MUSIL

Školitel/Supervisor: Mgr. Tomáš Hermann, Ph.D.

Praha 2018

Abstrakt

Předkládaná disertační práce popisuje vznik, činnost a zánik České společnosti biotypologické (1937–1959), na jejímž příběhu je představen průnik konstituční typologie (vědy o lidské konstituci) především do československé medicíny.

Věda o lidské konstituci (ve francouzském a latinském světě nazývaná jako biotypologie) je založena na klasifikaci individua na základě morfologických a fyziologických vlastností, přičemž zvláštní pozornost je věnována snaze o prognózu jeho budoucího vývoje. Klíčovou součástí nauky je nalézání korelací mezi fyzickou podobou člověka a jeho psychickými vlastnostmi a mentálními schopnostmi.

Česká společnost biotypologická (ČSB) byla založena s ambicemi člověka nejen zkoumat, ale především účelně navyšovat jeho potenciál. Celé hnutí je proto představeno jako příklad ozdravného vědeckého programu, který do velké míry sledoval státní zájem na racionalizaci populační péče. Metodologickým východiskem práce je koncept biomoci Michela Foucaulta, tedy proměny mocenských strategií a jejich konstitutivní charakter pro vznik a změnu sítě společenských vztahů, hodnot a individuálních strategií jedince. Partikulární příběh vzniku a zániku ČSB je interpretován jako důsledek těchto proměn.

Jádro práce tvoří historická rekonstrukce života společnosti pomocí analýzy, interpretace a kontextualizace vydaných i archivních pramenů. Postupujeme v zásadě chronologicky a výklad periodizujeme do tří hlavních období: (I.) od založení společnosti do vyhlášení Protektorátu, které vykládáme jako dobu velkých ambicí; (II.) období protektorátní, kde biotypologové přispívali k udržení národního vědeckého a spolkového života; a dlouhé (III.) období pozvolného zániku společnosti, které končí až v roce 1959 dobrovolným rozpuštěním ČSB, způsobeným do velké míry ideologickou proměnou vědy v Československu po roce 1948.

V závěru práce je upozorněno na nebezpečí spojené se snahou biotypologů získat z odhalených zákonitostí v utváření lidské konstituce totální přehled o vlastnostech a schopnostech populačního celku – soubor znalostí, který by se stal základním stavebním kamenem pro efektivní využití všech sil v populaci doposud skrytých. Konstituční medicína, respektive biotypologie, byla založena na volání po aplikovaných zásadách do života jedinců. ČSB proto považujeme, i přes její relativní neúspěch, za důležitý doklad politizace vědy a etatizace lékařské péče.

Abstract

This doctoral thesis describes the formation, activities and dissolution of the Czech Society of Biotypology (1937–1959), herein used as an example of impact of the constitutional typology (human typology science) on the Czechoslovak medicine.

Human constitution science (in French and Romance languages called biotypology) classifies individual human beings on the base of morphological and physiological characteristics, with particular emphasis on forecast of future trends. The core of the science focuses on correlation between the physical appearance of a person and his/her mental characteristics.

The Czech Society of Biotypology (Česká společnost biotypologická – ČSB) was founded with ambitions not only to study human beings, but also to increase their potential. The whole movement was therefore conceived as an example of a sanitation scientific program in accordance with the governmental interest in rationalization of population care. The methodology of the thesis is based on Foucault's concept of biopower – change of power strategies and their constitutive influence on the development and change of social relations, values and individual strategies of persons. The story of formation and dissolution of ČSB is interpreted as a consequence of these changes.

The core of the thesis consists of a reconstruction of social life, above all through an analysis and interpretation of relevant documents. Analysis is mostly chronological and divides the development into three main periods: (I.) from formation of the Society to the beginning of the Protectorate (this period is interpreted as era of big ambitions); (II.) Protectorate period, when biotypologists contributed to the continuation of national scientific and social life; and a long (III.) period of a slow decline of the Society, ending in 1959 with a voluntary dissolution of ČSB, caused above all by an ideological change in the Czechoslovak science after 1948.

The end of the thesis mentions risks connected with the effort of biotypologists to use the discovered typological knowledge to gain a total overview and control over the population. They hoped to acquire knowledge that could be used as a base for an efficient usage of hidden strength of population. Constitutional medicine and biotypology was based on a requirement to control the life of individuals. Despite the relatively low success of ČSB, we consider it to be important evidence of political influence on science and nationalisation of health care.

1. Úvod

Tato práce pojednává o České společnosti biotypologické (založené v roce 1937 a zaniklé v roce 1959), na jejímž příběhu je představen průnik konstituční typologie (vědy o lidské konstituci) do československé medicíny (ale sekundárně také do pedagogiky či psychologie).

Věda o lidské konstituci je založena na klasifikaci individua na základě morfologických a fyziologických vlastností, přičemž zvláštní pozornost je věnována snaze o prognózu jeho budoucího vývoje. Klíčovou součástí nauky o lidské konstituci je nalézání korelací mezi fyzickou podobou člověka a jeho psychickými vlastnostmi a mentálními schopnostmi.

Výzkum lidské konstituce byl rozvíjen ve světě v první polovině 20. století, především mezi lékaři, a je spojen s návratem holisticko-humorálního hlediska do lékařské péče a zrodem oboru preventivní medicíny. Podmíněná vazba mezi měřitelnými tělesnými vlastnostmi a dalšími aspekty osobnosti byla často vystavěna na antropometrických (somatometrických) metodách a výpočtu rozličných konstitučních indexů, které byly doplněny měřením IQ, pozornosti, manuální zručnosti či výdrže. Analyticko-empirický přístup tak byl kombinován s normativním předpokladem existence ideálních normotypů.

Určení konstituce se však neodvijelo jen od výsledů měření, důležitým hlediskem byl i genetický výzkum a zkoumán byl i vliv zevních faktorů (prostředí, výchova). Konstituce byla chápána synteticky, jako komplex genotypických, fenotypických, morfotypických i fyziologických složek a od nich odvozených korelačních vazeb na psychické vlastnosti a schopnosti jedince.

Určitou obtíží je terminologický rozdíl mezi konstituční medicínou a biotypologií. V českém prostředí jsou totiž oba termíny zaměňovány a užívány jako synonyma. Ve světě jsou však mezi oběma pojmy činěny rozdíly. V anglosaském a německém prostředí se hovoří o lidské konstituci, konstituční medicína či konstituční psychologii, ve francouzském, italském a latinskoamerickém lékařském diskurzu zaznívá termín biotypologie. Zatímco v anglosaském prostředí se konstituční hledisko stalo paralelou k rasové typologii, v prostředí latinských států byla biotypologie národní formou eugeniky, často angažovanou v politických populačních programech autoritativních režimů. Ve Francii byla situace ještě poněkud odlišnější, zde lze biotypologii chápat jako součást racionalizačního (technicistního či technokratického) hnutí, tj. jako vědecký výzkum sloužící účelům politické reorganizace společnosti.

2. Cíle práce

Československá společnost biotypologická (ČSB) byla založena s ambicemi člověka nejen zkoumat, ale především účelně navyšovat jeho možnosti. Naším cílem je proto představit celé hnutí jako příklad ozdravného vědeckého programu, který do velké míry sledoval státní zájem na racionalizaci populační péče.

Prispíváme tak k poznání vývoje české vědy a medicíny v období významných politických a společenských změn první poloviny 20. století. Doba plná kataklyzmat se zrcadlila na osudu ČSB a v profesní kariéře jejích členů. Za užití archivních i literárních pramenů provádíme rekonstrukci mentálního světa proponentů biotypologie a odhalujeme jejich přesvědčení o velké přeměně společnosti, která půjde ruku v ruce s přeměnou (a rozšiřováním) lékařské péče.

V naší práci si dále pokládáme otázku po původu lékařského sebevědomí, po ambicích integrovat lékařskou péči do politické správy společnosti, po etatizaci biologična a biologizaci lékařského diskurzu v Československu ve sledovaném období. Důsledky těchto proměn vztahujeme k dobovým pokusům o legislativní změny a k proměně chápání individuality a přirozených práv individua.

Jelikož mezi nejznámější příklady spojení státního zájmu a vědeckých ambicí patří i eugenické hnutí, je v naší práci implicitně i explicitně přítomna paralela mezi eugenikou a biotypologií (vědou o lidské konstituci), jako mezi dvěma dominantními příklady ozdravně-utilitárních, biomocensky orientovaných lékařských společností.

3. Materiál a metodika

Metodologickým východiskem je koncept biomoci francouzského filosofa Michela Foucaulta, tedy proměny mocenských strategií a jejich konstitutivní charakter pro vznik a změnu sítě společenských vztahů, hodnot a individuálních strategií jedince. Partikulární příběh vzniku a zániku ČSB je interpretován jako důsledek těchto proměn.

Druhým východiskem je reflexe dobového technokratického diskurzu, jenž zasáhl nejen do prostředí průmyslové výroby, ale především se projevil jako přesvědčivý koncept řízení celé společnosti. Snahy o vědeckotechnickou racionalizaci hospodářství, výroby, architektury, urbanismu či nemocniční (ústavní) péče se zrcadlí i v diskurzu příznivců vědy o lidské konstituci a samotných představitelů biotypologie.

Práce je otevřena stručným historickým přehledem o formování konstituční medicíny v celosvětovém měřítku (zvláště v anglosaském, německém a latinskoamerickém, italském a francouzském kontextu) v první polovině 20. století.

Jádro práce tvoří historická rekonstrukce života ČSB, zejména pomocí analýzy, interpretace a kontextualizace oborových publikací. Postupujeme v zásadě chronologicky a výklad periodizujeme do tří hlavních období: (I.) od založení společnosti do vyhlášení Protektorátu, které vykládáme jako dobu velkých ambicí; (II.) období protektorátní, kde biotypologové přispívali k udržení národního vědeckého a spolkového života; a dlouhé (III.) období pozvolného zániku společnosti, které končí až v roce 1959 dobrovolným rozpuštěním ČSB.

Zvláštní místo v naší práci zaujímá město Zlín, Baťovy závody a podniková filosofie „batismu“. Hlavní město průmyslové modernity v Československu hostilo v roce 1936 první lékařský sjezd k výzkumu lidské konstituce a po založení ČSB bylo nakrátko (mezi lety 1937–1938) i jejím sídlem. Ve Zlíně byl prováděn základní výzkum a byla zde otevřena první biotypologická laboratoř.

V závěrečném eseji se zaměřujeme na krátkou etapu tzv. třetí republiky a problematiku poválečné obnovy, která se projevila i v debatě o podobě státní populační politiky. Znovu se vracíme k paralele mezi eugenickým a biotypologickým hnutím, a především domýšlíme důsledky symbiózy vědy a politiky v racionalizaci a kolektivizaci lidského života.

Výchozím materiálem nám byly zejména tištěné prameny. Zcela zásadní je sborník *O lidské konstituci*, který byl vydán krátce po vyhlášení Protektorátu v roce 1939. V něm jsou otištěny studie ze zlínského sjezdu. Sborník je jediným uceleným programovým výstupem, který ČSB za celou dobu své existence vydala.

Dále se opíráme o rešerše v dobových periodikách, v nichž se kromě dílčích studií nacházejí i zápisy ze členských schůzí, valných shromáždění či další drobnosti a ilustrativní materiál. Zejména jsme excerpovali z *Časopisu lékařů českých* a *Praktického lékaře*, vydaných mezi polovinou 30. let a koncem 50. let. Dále jsme provedli systematickou rešerši periodik *Úchylná mládež*, *Československá nemocnice* a časopisu vydávaného francouzskou Sociétés de Biotypologie (k níž se ČSB hlásila) *Biotypologie: Bulletin de la Sociétés de Biotypologie*. Výběrově jsme prošli časopisy *Věda a život*, *Vesmír*, *Zdravotnická revue* či *Zlín* (podnikový časopis Baťových závodů).

Náš výzkum jsme doplnili i archivní rešerší. Ačkoliv je práce významně limitována faktem, že archiv společnosti se nedochoval, některé užitečné materiály jsme objevili ve Státním okresním archivu Zlín –

Klečůvka, jmenovitě ve fondech Baťa a.s., Baťova nemocnice, Baťův podpůrný fond a ve fondu Obuvnický průmysl – Svit n.p. Dále jsme báдали ve spolkovém katastru uloženém v Archivu hlavního města Prahy, v Národním archivu (fond Státní zdravotní ústav, fond Ústav lidské práce a fond Ministerstvo školství a kultury), Vojenském ústředním archivu (fond Vědecký ústav vojenský), Archivu Univerzity Karlovy (fond Lékařská fakulta UK) a v Archivu Zdravotnického muzea Národní lékařské knihovny (fond Jan Šebek). Jako neplodné se naopak ukázaly snahy o nalezení materiálů v Archivu AV ČR (osobní fond Bohumil Krajník).

Prameny uvádíme do kontextu tuzemských i zahraničních přehledových dějin lékařství a literatury sledující proměny lékařského diskurzu ve sledovaném období.

4. Výsledky

Českoslovenští biotypologové zformovali své hnutí v prostředí státu, v němž byl kladen velký důraz na ekonomizaci lidského kapitálu. Dokladem je institucionalizace rozličných lékařských společností a ústavů, hnutí a názorových proudů, v jejichž středu shodně stála otázka budoucnosti nacionálně definované populace a péče o její biologickou hodnotu.

Vědu o lidské konstituci – biotypologii – jsme představili jako snahu o racionalizaci lidského života, jako vědecké šetření, které povede k plnohodnotnému rozvinutí osobnosti dle zděděných předpokladů, při respektování vazby individua na jeho prostředí. Ukázali jsme, že se ve vědě o lidské konstituci – biotypologii – snoubí prvky holistické medicíny a preventivní péče, endokrinologie, antropometrie (somatoskopie, frenologie, kraniologie), pracovního a sociálního lékařství, hygieny, technokratických modelů řízení lidské společnosti, statistiky a v neposlední řadě i vizionářství. Biotypologie v Československu byla příkladem ozdravného vědeckého programu, který sleduje státní zájem na racionalizaci populační péče k regulaci populačního celku. ČSB stála na principech, které spolu s Foucaultem můžeme nazvat jako biomocenské.

Mezi členy ČSB se nacházely špičky svých oborů a konstituční hledisko zasáhlo do mnoha oblastí, např. do klinické medicíny, pracovního a průmyslového zdravotnictví, sociální práce, ale také do pedagogiky a psychologie. Poněkud záhadnou pro nás zůstala vazba biotypologů na antropologii. Mezi významnými členy ČSB nebyl jediný antropolog a z dohledaných pramenů nelze prokázat jakýkoliv pokus o navázání spolupráce, byť biotypologický výzkum metodologicky stojí na antropometrii. Tato situace se změnila až v období zániku ČSB v závěru 50.

let, kdy byl biotypologům poskytnut prostor na antropologických konferencích.

Prokázali jsme obtížné metodologické ukotvení ČSB. Byť proponenti biotypologie používali klasifikaci vzešlou z německého prostředí (zejména Kretschmerovu typologii), ideově se hlásili k francouzské pracovní medicíně a společnost samotnou založili jako odnož francouzské Sociétés de Biotypologie. Nepodařilo se však nalézt jakýkoliv významnější doklad o vzájemné spolupráci.

Tuzemská paralelní existence eugeniky a biotypologie učinila z Československa most mezi anglosaským a latinským chápáním lékařské péče ve službách státu. Upozornili jsme na fakt důsledného oddělení obou společností. Aktivní protagonisté jedné skupiny nebyli činní ve druhé skupině. Zatímco eugenikové svou pozornost omezovali na reprodukční otázky, biotypologové měli velkolepější ambice. Na základě odhalené konstituční korelace usilovali o reformu procesu výchovy člověka, zdravotní péče, ovlivňování sociálních i přírodních podmínek, v nichž se proband pohybuje. Prosazovali zvědečtění výběru a organizace pracovních sil. Cílem biotypologů byl totální dohled nad člověkem od chvíle zrodu až do jeho smrti.

Ambiciózní program společnosti zůstal ale nenaplněn. Po celou dobu existence byla sice v masivní míře sbírána různá data a byly prováděny výpočty podle různých indexů, avšak bez praktických dopadů na ovlivňování školní výuky, výběr branců, pracovníků závodů anebo reformu lékařské péče. Českoslovenští biotypologové uvízli v přípravné fázi, kterou se jim nikdy nepodařilo překonat. Tím se však příliš neliší od biotypologických společností zejména v latinskoamerickém světě, které postihl podobný osud. Nenaplněny zůstaly i snahy o zapojení do mezinárodní biotypologické sítě. Nadto je třeba zdůraznit, že vyjma dvou krátkých období byl rozvoj biotypologie v Československu permanentně přidušen vlivem politických událostí – jednak během protektorátního období (kdy je však paradoxně rozvíjena spolková aktivita) a následně v období po roce 1948 se biotypologie stala, jako příklad ideologicky nekorektní vědy, terčem útoku marxisticky orientovaných lékařů. Byť ČSB nebyla rozpuštěna násilně, prožila celá 50. léta v hibernaci.

Domníváme se též, že zájem o konstituční typologii byl generační záležitostí lékařů narozených kolem roku 1895. Spolu s odchodem této generace je snaha o začlenění konstitučního hlediska do různých oborů opuštěna.

5. Závěry

V závěru naší práce upozorňujeme na nebezpečí vyplývající ze simplifikace rozmanitosti individuality. Lidská konstituce, ač abstrahovaná z reality jako pouhý aritmetický průměr víceméně náhodně vybraných měř, se přesto stává měřítkem, pomocí něhož je jedinec zpětně hodnocen a je mu určeno odpovídající místo ve společnosti. Takové zjednodušení s sebou přináší těžko odolatelné pokušení v podobě předpovědi lidského osudu a jeho ovlivňování. Biotypologové tak vědomě i nevědomě určovali normu, s jejíž pomocí hodnotili individuální míru okamžité upotřebitelnosti, od níž by bylo možné odvodit i míru individuální svobody.

Biotypologové usilovali o poznání principiálních vzorců individuality, o jednoduchý výpočet indexu lidské konstituce. Z odhalení zákonitostí utváření lidské konstituce si slibovali získat totální přehled o vlastnostech a schopnostech populačního celku – soubor znalostí, který by se stal základním stavebním kamenem pro racionalizaci a efektivní využití všech sil v populaci doposud skrytých. Konstituční medicína, respektive biotypologie, byla založena na volání po aplikovaných zásadách do života jedinců. ČSB proto považujeme, i přes její relativní neúspěch, za důležitý doklad politizace vědy a etatizace lékařské péče.

6. Seznam použité literatury [výběr] / References [selection]

Archivní prameny

Národní archiv (NA)

fond Ministerstvo školství a kultury (MŠK).

fond Státní zdravotní ústav (SZÚ).

fond Ústav lidské práce (ÚLP).

Archiv Hlavního města Prahy (AHMP)

Spolkový katastr, IX/1073 Česká společnost biotypologická.

Moravský zemský archiv v Brně, Státní okresní archiv Zlín (SOkA Zlín)

fond Baťa, a.s., sign. I/4; sign. II/1; sign. II/2; sign. II/10.

fond Baťova nemocnice (BN).

fond Baťův podpůrný fond (BPF).

fond Obuvnický průmysl – Svit, s. p., Zlín, sign. I/1.

Archiv Univerzity Karlovy (AUK)

fond Lékařská fakulta (LF).

Seznamy přednášek zimních a letních běhů.

Vojenský ústřední archiv, Vojenský historický archiv (VHA), 1. čs. odboj;

čs. armáda v letech 1918–1939

fond Vojenské ústavy.

Archiv Zdravotnického muzea Národní Lékařské knihovny (NLK)

fond Jan Šebek.

Tištěné prameny

O lidské konstituci/La constitution humaine. Praha 1939.

Albert, Bohuslav – Tolar, Vojtěch: *Několik zajímavých čísel z naší zdravotní statistiky* [rukopis 7s., nestránkováno, bez datace].

Albert, Bohuslav: „Baťův dům zdraví“, in: *Zdravotnická ročenka Československá*, Praha 1937 (ročník IX), s. 258–262.

Albert, Bohuslav: *Předpoklady pro budování a organisování zlínského sociálně-zdravotního léčebného ústavnictví*. Litice nad Orlicí 1943.

Baťa, Jan A.: *Budujme stát pro 40 000 000 lidí*. Zlín 1938.

Bělehrádek, Jan: „Populace jako biologický problém národa“, *Žena a populace*, 1947, s. 17–30.

Carrel, Alexis: *Člověk, tvor neznámý*. Praha 1939 (2. vyd.); Praha 1948 (3. vyd.).

Čapek, Dominik: „Konstituční momenty při únavě“, *Praktický lékař* 22/1942, č. 2, s. 22–26.

Dufek, Vladimír: „Význam učení o lidské konstituci pro klinickou medicínu“, *ČLČ* 93/1954, č. 46, s. 1265–1271.

Ehrlich, Valter: „Lidský faktor v křivém zrcadle idealismu“, *ČLČ* 88/1949, č. 49, s. 1435–1437.

Ehrlich, Valter: „O biotypologii a biotypolozích“, *ČLČ* 88/1949, č. 3, s. 78–81.

Grimm, Hans: *Základy konstituční biologie a antropometrie*. Praha 1961.

Hrbek, Jaromír: „Příspěvek k sovětské biologické diskusi“, *ČLČ* 89/1950, č. 3, s. 83–87.

Hrubý, Karel: „Nová typologická klasifikace“, *Československá gynaekologie* 13/1948, č. 27, s. 533–554.

Hrubý, Karel: *Eugenika. Člověk v zrcadle dědičnosti*. Praha 1948.

Charvát, Josef: „Konstituce. Choroby žláz s vnitřní sekrecí“, in: *Přednášky a rozpravy II. celostátního sjezdu pracovního lékařství v Praze roku 1947*. Praha 1949, s. 17–27.

Chlup, Otokar – Krajník, Bohumil: „Jak provádět biotypologický výzkum školní mládeže a přispět tím ke zvýšení její zdatnosti“, *Úchylná mládež* XVI/1940, č. 7–8, s. 153–157.

Chlup, Otokar: „Konstituce dítěte s hlediska pedagogického a sociologického“, *Úchylná mládež* XIV/1938, č. 3–4, s. 81–85.

Janota, Otakar: „O charakterových typech s hlediska psychiatrického“, *ČLČ* 84/1945, č. 8, s. 225–231.

Janota, Otakar: „Psychopathie, psychopathická konstituce, psychopathická osobnost.“ *Neurologie a psychiatrie Česko-slovenská* 9/1947, s. 167–180.

Karel Šabat: „Biotypologická charakteristika hráčů odbíjené“, *Tělesná výchova: vědecký časopis pro tělesnou výchovu* 1/1946–47, č. 3, s. 46–51.

Krajník, Bohumil – Sova, Jaroslav: „Růst a pohlavní vývoj hochů během puberty“, *Plzeňský lékařský sborník*, 13/1960, s. 25–44.

Krajník, Bohumil – Strouhal, Eugen: „Výzkum tělesných proporcí a somatotypů 11 až 16letých hochů“, *Plzeňský lékařský sborník* 10/1959, s. 187–228.

Krajník, Bohumil – Šabat, Karel – Coufal, Karel: „Je možno posuzovati úrazovost s hlediště příslušnosti ke konstitučnímu typu?“, *ČLČ* 82/1943, č. 34, s. 970–976 a č. 35, s. 1013–1018.

Krajník, Bohumil: „Biotypologie a škola“, in: *Sborník přednášek o školním zdravotnictví*. Hradec Králové 1947 (Královehradecké lékařské spisy, svazek druhý), s. 149–159.

Krajník, Bohumil: „Biotypologie a výzkum dítěte“, *Úchylná mládež*, XIII/1937, s. 93–96.

Krajník, Bohumil: „Co je to biotypologický výzkum a jeho význam pro sociální práci“, *Sociální pracovnice. Časopis organisace sociálních pracovnic* 7/1938, č. 7, s. 97–102.

Krajník, Bohumil: „Genetické základy preventivní péče o biologickou zdatnost národa“, in: *Prevence a brannost. Soubor prací VI. konference preventivního lékařství v Jánských Lázních ve dnech 31. ledna a 1.–3. února 1936*. Praha 1936, s. 11–20.

Krajník, Bohumil: „Jak se projevují různé typy lidí“, *Vesmír* 21/1942, č. 1, s. 1–10.

Krajník, Bohumil: „Jakou úlohu má konstituce dítěte“, in: Bělehrádek, Jan – Zavadová, Jaroslava (eds.): *Šťastné dítě. Otázky zrodu a výchovy dítěte do šesti let*. Praha 1941, s. 45–52.

Krajník, Bohumil: „Konstituční nauka v biologii“, in: *O lidské konstituci/La constitution humaine*. Praha 1939, s. 15–32.

Krajník, Bohumil: „Materiální a mravní hodnoty národa zárukou jeho vývoje“, *Zdravý lid* 27/1947, s. 7–10, 33–37.

Krajník, Bohumil: „O lidských typech“, *Věda a život* 3/1937, s. 141–153.

Krajník, Bohumil: „Prevence vyplývající z výzkumu genetiky a konstituce člověka“, in: *Acta Universitatis Carolinae. Medica. Supplementum*, č. 4, Praha 1957, s. 26–40.

Krajník, Bohumil: „Program a metody biotypologického výzkumu“, in: *O lidské konstituci/La Constitution humaine*. Praha 1939, s. 178–235.

Krajník, Bohumil: „Výzkum konstituce a její význam pro lékařství“, *Biologické listy* 19/1934, č. 3, s. 117–128.

Krajník, Bohumil: „Výzkum konstituce dítěte s hlediska genetického“, *Úchylná mládež XIV/1938*, č. 3–4, s. 71–81.

Krajník, Bohumil: „Vztah konstituce k chorobným úchytkám“, in: *Sborník přednášek prvního pokračujícího kursu pro praktické lékaře*. Třebechovice pod Orebem 1947, s. 84–90.

Krajník, Bohumil: „Základní pojetí a genetická analýsa konstitučních lidských typů“, *ČLČ* 83/1944, č. 45, s. 1355–1358 a č. 46, s. 1373–1380.

Krajník, Bohumil: *Biotypologický výzkum a brannost státu. L'étude des types humains et son importance pour la défense nationale*. Praha 1938 (Sbírka přednášek a rozprav z oboru vojenského).

Krákora, Bedřich.: „Praktické využití výšky a váhy těla pro stanovení sportovní výkonnosti“, *ČLČ* 87/1948, č. 26, s. 777–778.

Kratina, Ferdinand: *Psychologie*. Brno 1947.

Kratina, Ferdinand: *Osobnost*. Praha 1944.

Kratina, Ferdinand: *Typ a typologie. Úvod do typologie*. Brno 1942.

Kretschmer, Ernst: *Körperbau und Charakter*. Berlin 1922²

Matiegka, Jindřich: *Filosofie somaticko-anthropologická*. Praha 1941.

Mentl, Stanislav: „Arthropathická konstituce s hlediska dnešní biotypologie a kliniky“, *ČLČ* 82/1944, č. 20, s. 554–565, č. 21, s. 584–589 a č. 22, s. 605–611.

Mentl, Stanislav: „Konstitucionální arteriální hypotonie“, *ČLČ* 84/1945, č. 14, s. 447–453.

Mentl, Stanislav: „Konstituční nauka a biotypologie se zřetelem k lékařské praxi v pojištění“, in: *Věstník Jednoty pro vědy pojistné*. Praha 1937, s. 9–19.

Mentl, Stanislav: „L'importance de l'hérédité et du type constitutionnelle dans la pathogénie de l'arthérosclérose“, in: *L'Année cardiologique internationale*. Paris 1957, s. 175–182.

Mentl, Stanislav: „Nauka o konstituci a její cena pro lékaře v praxi“, *Praktický lékař* 14/1934, č. 20, s. 545–548.

Mentl, Stanislav: „O ceně konstituční nauky pro sociálně-lékařskou práci“, *Zdravotnická revue. Věstník Ministerstva veřejného zdravotnictví a tělesné výchovy* XVIII/1936, č. 10, s. 161–162.

Mentl, Stanislav: „O konstituční léčbě“, in: *O lidské konstituci/La constitution humaine*. Praha 1939, s. 268–279.

Mentl, Stanislav: „Pojem a význam lidské konstituce s hlediska klinického“, in: *O lidské konstituci/La constitution humaine*. Praha 1939, s. 33–59.

Mentl, Stanislav: „Poslání a program Československé společnosti biotypologické“, *Úchylná mládež XIII/1937*, č. 5–6, s. 89–93.

Mentl, Stanislav: „Vývoj tělesné robustnosti a konstitučního typu v průběhu života u mužů a žen“, in: *Sborník sjezdových materiálů I. sjezdu československých antropologů*. Opava 1958, s. 189–195.

Novák, Zdeněk: „Biotypologické vyšetření československých zápasníků“, *Sokol* 70/1950, s. 97–116.

Pachner, František: „Plán populační politiky na nejbližší léta“, *Praktický lékař* 25/1945, č. 12, s. 245–252.

Pachner, Petr: „Statistické zpracování výškových a váhových měr 29.606 osob, vyšetřených ve Zdravotnické matrice zaměstnanců firmy Baťa a. s. ve Zlíně“, *ČLČ* 82/1943, č. 45, s. 1318–1328.

Pachner, Petr: „Věkové a pohlavní rozdíly v korelaci výšek a vah“, *ČLČ* 86/1947, č. 22, s. 668–670.

Pavlík, Ivo: „Konstituce v lékařství a nomografický výpočet Violových somatických typů“, *ČLČ* 87/1948, č. 40, s. 1048–1053.

Pelc, Hynek: „Jak se u nás vyvíjel pojem a obsah sociálního lékařství jako vědy“, *ČLČ* 74/1935, č. 46, s. 1277–1283.

Pende, Nicola: *Constitutional Inadequacies: An Introduction to the Study of Abnormal Constitution*. Philadelphia 1928.

Petráček, Emil: „Vliv konstituce na utváření klinického obrazu chorob kožních“, *ČLČ* 73/1934, č. 50, s. 1385–1389.

Picek, Stanislav: „Somatická a sexuální konstituce prostitutek nižší sociální vrstvy. (Význam intersexualismu v sexuologii)“, *Česká dermatologie: časopis lékařský pro obor chorob kožních a pohlavních* 16/1936, č. 10, s. 301–309.

Picek, Stanislav: „Somatická a sexuální konstituce prostitutek v r. 1936–1946 (*Cassus rarissimus nymphomaniae*)“, *ČLČ* 86/1947, č. 27, s. 820–825.

Prokop, Jan: „O konstituci a sebevraždě“, *ČLČ* 80/1941, č. 43, s. 1627–1632 a č. 44, s. 1680–1682.

Račanský, František – Beck, Karel: „Výsledky vyšetřování nohou a konstituce sokolských žáků“, *ČLČ* 79/1940, č. 51, s. 1168–1172.

Roubal, Jan – Pachner, Petr: „Změna práce jako lékařský problém. Zkušenosti z Poradny pro otázky pracovního lékařství“, *ČLČ* 81/1942, č. 11, s. 309–314.

Roubal, Jan: „Průmyslová hygiena jako součást pracovního lékařství v praxi“, *ČLČ* 79/1940, č. 39, s. 815–820, č. 40, s. 842–851, č. 41, s. 868–873.

Sekla, Bohumil: *Dědičnost v přírodě a ve společnosti*. Praha 1937.

Sekla, Bohumil: *Potřeba eugenické populační politiky*. Praha 1934, s. 14.

Servít, Zdeněk: „Konstituční základ epilepsie“, *ČLČ* 83/1944, č. 10, s. 279–283, č. 11, s. 322–326, č. 12, s. 349–353, č. 13, s. 377–386, č. 14, s. 406–408, č. 15, s. 445–541 a č. 16, s. 478–483.

Servít, Zdeněk: „Socialistická výstavba naší lékařské vědy“, *ČLČ* 88/1949, č. 1, s. 1–5.

Servít, Zdeněk: „Současný stav a perspektivy vývoje čsl. fyziologie“, *ČLČ* 91/1952, č. 17, s. 505–514.

Sheldon, William H.: *The Varieties of Human Physique. An Introduction to Constitutional Psychology*. London – New York 1940.

Souček, Rudolf: „Endokrinní biotypologie“, *Věda a život* 1948, s. 359–365.

Šabat, Karel: „Pozorování růstu a zhodnocení tělesné konstituce podle metody Violovy u 10–13letých zlínských dětí“, *ČLČ* 83/1944, č. 1, s. 11–16, č. 2, s. 48–52, č. 3, s. 73–80, č. 4, s. 106–108, č. 5, s. 127–129, č. 6, s. 177–178 a č. 7, s. 196–205.

Šebek, Jan: „Konstituce v neuropsychiatrii“, in: *O lidské konstituci/La constitution humaine*. Praha 1939, s. 236–255.

Štercl, Miroslav: „Typologie lidí podle I. P. Pavlova a reakční typologie“, *Vojenské zdravotnické listy* 22/1953, č. 5, s. 215–216.

Talacko, Josef: „O nejobvyklejších indexech konstituce“, *Praktický lékař* 16/1936, č. 9, s. 200–202.

Tolar, Vojtěch – Pavlík, Ivo: „Statistické a archivální oddělení nemocnice“, *Československá nemocnice* 14/1946, č. 9–10, s. 147–152.

Tolar, Vojtěch – Šabat, Karel: „Violova metoda určení tělesného konstitučního typu člověka a naše metoda anthropometrického stolu“, *Sborník lékařský*, sv. XLV/1943, sešit 6–7, s. 175–208.

Tolar, Vojtěch: „Biotypologický výzkum a jeho význam v průmyslovém zdravotnictví.“, *Zdravotnická ročenka Protektorátu Čechy a Morava /Medizinisches Jahrbuch für das Protektorat Böhmen und Mähren (Jahrbuch für Gesundheitswesen)*. Praha 1939–1940 (XI. ročník), s. 228–233.

Tolar, Vojtěch: „Konstituce v pracovním lékařství“, in: *O lidské konstituci/La constitution humaine*. Praha 1939, s. 138–177.

Tolar, Vojtěch: „Lékařské prohlídky zdravých“, *Zdravotnická revue: věstník Ministerstva veřejného zdravotnictví a tělesné výchovy* 18/1936, č. 10, s. 166–167.

Tolar, Vojtěch: „Některé naléhavé problémy biotypologického výzkumu,“ *ČLČ* 79/1940, č. 6, s. 117–120.

Tolar, Vojtěch: „Posuzování zdravotního stavu a tělesné konstituce ve zjišťovací a vyšetřovací akci Baťovy nemocnice ve Zlíně“, in: *Zdravotnická ročenka československá*. Praha 1935 (V. roč.), s. 258–261.

Tolar, Vojtěch: *Výsledky preventivních lékařských prohlídek u 3.432 zaměstnanců prodejního oddělení fy Baťa a.s. v ČSR*. Praha 1939 (zvláštní otisk z rozprav Jednoty pro vědy pojistné č. 19, 20 tiskových stran, strany nečíslovány).

Tolar, Vojtěch: *Základy zdravotní péče o pracující*. Zlín 1936 (zvláštní otisk z časopisu „Příroda“ a „Zlín“).

Trapl, Jiří: „Konstituce se stanoviska ženského lékaře“, *ČLČ* 84/1945, č. 18, s. 606–612.

Trapl, Jiří: „Populace a brannost“, *Vojenské rozhledy* 19/1938, č. 4, s. 417–421 (97–101).

Trapl, Jiří: „Populační politika jako základ zdravotní a sociální obrody státu“, *Zdravotnická revue* 22/1947, s. 97–98.

Vondráček, Vladimír: „Konstituce a terapie a konstituční terapie“, *ČLČ* 79/1940, č. 10, s. 209–213.

Výběr a výchova průmyslového člověka (instruktažní příručka). Zlín 1938.

Zuleger, František: „Infekční choroby ve světle neuropathické konstituce (Význam infekčních chorob v neurotisaci dítěte)“, *Pediatrické listy* 2/1947, č. 1, s. 9–15.

Literatura

Adams, Mark B. (ed.): *The Wellborn Science. Eugenics in Germany, France, Brazil, and Russia*. New York – Oxford 1990.

Appelbaum, Nancy P. – Macpherson, Anne S. – Roseblatt, Karin A.: *Race and Nation in Modern Latin America*. Chape Hill 2003.

Bakala, Jiří: *80 let Baťovy nemocnice v obrazech, faktech a dokumentech 1927–2007*. Zlín 2007.

Barona-Vilar, Joseph L.: *Health Policies in Interwar Europe: a transnational perspective*. New York 2018.

Borecký, Vladimír: *Zrcadlo obzvláštního (z našich mašibů)*. Praha 1999.

Budil, Ivo T.: *Za obzor západu, Proměny antropologického myšlení od Isidora ze Sevilly po Franze Boase*. Praha 2001.

Burrow, John W.: *Krise rozumu. Evropské myšlení 1848–1914*. Brno 2000.

Cassata, Francesco: *Building the New Man. Eugenics, Racial Science and Genetics in Twentieth-Century Italy*. Budapest – New York 2011.

Clarke, Jackie: *France in the Age of Organisation: Factory, Home and Nation from the 1920s to Vichy*. New York – Oxford 2014².

Devátá, Markéta (a kol.): *Vědní koncepce KSC a její institucionalizace po roce 1948*. Praha 2010 (Práce z dějin vědy, sv. 23).

Doleshal, Zachary A.: *Life and Death in the Kingdom of Shoes: Zlín, Bat'a, and Czechoslovakia, 1923–1941* (disertační práce). University of Texas: Austin 2012.

Eraso, Yolanda: „Biotypology, Endocrinology, and Sterilization: The Practice of Eugenics in the Treatment of Argentinian Women during the 1930s“, *Bulletin of the History of Medicine* 81/2007, s. 793–822.

Foucault, Michel: „La naissance de la médecine sociale“ (1977), in: *Dits et Écrits II* (1976–1988). Paris 2001, s. 207–228.

Foucault, Michel: *Dohlížet a trestat*. Praha 2000.

Foucault, Michel: *Je třeba bránit společnost*. Praha 2006.

Foucault, Michel: *Vůle k věděni. Dějiny sexuality I*. Praha 1999.

Foucault, Michel: *Zrození biopolitiky*. Praha 2009.

Fredrickson, George M.: *Rasismus – stručná historie*. Praha 2003.

Functional Biotypology. Second International Symposium on Human Biology. Budapest 1980 (Anthropologiai Közlemények 24).

Garner, John S. (ed.): *The Company Town. Architecture and Society in the Early Industrial Age*. New York 1992.

Gehlen, Arnold: *Duch ve světě techniky*. Praha 1972.

Gould, Stephen J.: *Jak neměřit člověka: Pravda a předsudky v dějinách hodnocení lidské inteligence*. Praha 1997.

Graham, Loren R.: *Science in Russia and the Soviet Union*. Cambridge 1993.

Greenwood, Davydd J.: *The Taming of Evolution. The Persistence of Nonevolutionary Views in the Study of Humans*. Ithaca – New York 1984.

Gröschlová, Olga: *Systém péče o zdraví ve firmě Baťa a.s. Zlín do roku 1945*. Zlín 1999.

Hau, Michael: *The Cult of Health and Beauty in Germany: A Social History, 1890–1930*. Chicago – London 2003.

Hermann, Tomáš (ed.): *Věda mezi mnohými. Multikulturní a multinacionální souvislosti vědy a vzdělanosti v Československu 1918–1948* (v tisku).

Holubec, Stanislav: „Silní milují život. Utopie, ideologie a biopolitika baťovského Zlína“, *Kuděj* 2/2009, s. 30–55.

Janko, Jan – Těšínská, Emilie (eds.): *Technokracie v českých zemích (1900–1950)*. Praha 1999.

Janko, Jan (ed.): *Postátňování, profesionalizace a mecenášství ve vědě Českých zemí 1860–1945*. Praha 1996 (Studie z dějin techniky, sv. 2).

Janko, Jan: „Diskuse k eugenickému hnutí v Českých zemích“, *Dějiny věd a techniky* 30/1997, č. 4, s. 237–249.

Janko, Jan: „Společnost, život a zdraví. K biologii ovlivňovanému sociálnímu inženýrství v 1. polovině 20. století“, *Dějiny věd a techniky* 33/2000, č. 4, s. 177–192.

Janko, Jan: *Vědy o životě v českých zemích 1750–1950*. Praha 1997.

Klingan, Katrin – Gust, Kerstin (eds.): *A Utopia of Modernity: Zlín. Revisiting Baťa's Functional City*. Berlin 2009.

Kühl, Stefan: *For the Betterment of the Race: The Rise and Fall of the International Movement for Eugenics and Racial Hygiene*. New York 2013.

Lawrence, Christopher – Weisz, George (eds.): *Greater than the Parts. Holism in Biomedicine 1920–1950*. New York – Oxford 1998.

Lenderová, Milena – Tinková, Daniela – Hanulík, Vladan: *Tělo mezi medicínou a disciplínou. Proměny lékařského obrazu a ideálu lidského těla a tělesnosti v dlouhém 19. století*. Praha 2014.

MacKenzie, Donald: *Statistic in Britain 1865–1930. The Social Construction of Social Knowledge*. Edinburgh 1981.

Mareš, Petr: „Sonda do kultury města – Zlín, modelové město modernity“, *Sociologický časopis* 49/2013, č. 5, s. 681–701.

Marino, Francesco: „Biotypology II: Modern Concepts“, *British Homeopathic Journal* 88/1999, s. 178–183.

Mášová, Hana: „Nemocnice v průmyslových centrech Československé republiky“, *Dějiny věd a techniky* 34/2001, č. 1, s. 63–89.

Mášová, Hana: „Účelnost pro vyšší humanitu – Lékař a organizátor Bohuslav Albert“, *Dějiny věd a techniky* 31/1998, č. 1, s. 1–23.

Olson, Richard: *Scientism and technocracy in the twentieth century: the legacy of scientific management*. Lanham 2016.

Payne, T. R.: *S. L. Rubinštejn and the Philosophical Foundations of Soviet Psychology*. Dordrecht 1968.

Porter, Roy: *Dějiny medicíny od starověku po současnost*. Praha 2013.

Quine, Maria S.: „Racial ‘Sterility’ and ‘Hyperfecundity’ in Fascist Italy. Biological Politics of Sex and Reproduction“, *Fascism. Journal of Comparative Fascist studies* 1/2012, s. 92–144.

Quine, Maria S.: *Population Politics in Twentieth Century Europe. Fascist dictatorships and liberal democracies*. London – New York 1996.

Reggiani, Andrés H.: *God’s eugenicist: Alexis Carrel and the sociobiology of decline*. New York 2007.

Segal, Howard P.: *Utopias. A Brief History from Ancient Writings to Virtual Communities*. Chichester 2012.

Schneider, William H.: „The Scientific Study of Labor in Interwar France“, *French Historical Studies* 17/1991, č. 2, s. 410–446.

Simões, Ana – Diogo, Maria P. – Gavroglu, Kostas (eds.): *Sciences in the Universities of Europe, Nineteenth and Twentieth Centuries*. New York 2015.

Steinführer, Annet: „Stadt und Utopie. Das Experiment Zlin 1920–1938“, *Bohemia* 43/2002, č. 1, s. 33–73.

Stepan, Nancy L.: *The Hour of Eugenics. Race, Gender, and Nation in Latin America*. Ithaca – London 1991.

Strouhal, Eugen: „100 let od narození profesora MUDr. RNDr. Bohumila Krajníka“, *Acta Universitatis Carolinae – Historia Universitatis Carolinae Pragensis* (AUC – HUCP), 35/1995, č. 1–2, s. 89–98.

Svobodný, Petr – Hlaváčková, Ludmila: *Dějiny lékařství v českých zemích*. Praha 2004.

Ševeček, Ondřej: *Zrození Baťovy průmyslové metropole: Továrna, městský prostor a společnost ve Zlíně v letech 1900–1938*. České Budějovice – Ostrava 2009.

Šimůnek, Michal: „‘Biotypologie‘ Der tschechische Beitrag zur Konstitutionswissenschaft der 30er un 40er Jahre des 20. Jahrhunderts“, in: Preuß, Dirk–Hoßfeld, Uwe–Breidbach, Olaf (Hg.): *Anthropologie nach Haeckel*. Stuttgart 2006, s. 195–219.

Šimůnek, Michal: „Pro et Contra: Debaty o zavedení tzv. eugenické sterilizace v Československu 1933–1938“, *Speciální pedagogika* 22/2012, č. 3, s. 224–240.

Štikar, Jiří – Rymeš, Milan – Riegel, Karel – Hoskovec, Jiří: *Psychologie ve světě práce*. Praha 2003.

Šubrtová, Alena: *Dějiny populačního myšlení v českých zemích*. Praha 2006.

Timmermann, Carsten: „Constitutional Medicine, Neoromanticism, and the Politics of Antimechanism in Interwar Germany“, *Bulletin of the History of Medicine* 75/2001, č. 4, s. 717–739.

Tracy, Sarah W.: „George Draper and American Constitutional Medicine, 1916-1946: Reinventing the Sick Man“, *Bulletin of the History of Medicine* 66/1992, č. 1, s. 53–89.

Tucker, William B. – Lessa, William A.: „Man: A Constitutional Investigation“, *The Quarterly Review of Biology* 15/1940, č. 3, s. 265–289 a č. 4, s. 411–455.

Turda, Marius – Gillette, Aaron: *Latin Eugenics in Comparative Perspective*. London 2015.

Turda, Marius: *Modernism and Eugenics*. New York 2010.

Vimiero Gomes, Ana C.: „Science, Constitutional Medicine and National Bodily Identity in Brazilian Biotypology during the 1930s“, *Social History of Medicine* 30/2016, č. 1, s. 137–157.

Vondráček, Vladimír: *Lékař dále vzpomíná*. Praha 1978.

Walker, Mark (ed.): *Science and Ideology: a Comparative History*. London – New York 2003.

Zamjatin, Jevgenij: *My*. Praha 2015.

Curriculum Vitae

Jan MUSIL

*13. ledna 1988 v Děčíně

kontaktní e-mail: jan.musil@ujep.cz

Dosažené vzdělání

- 2013–dosud: Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta (PřF UK), postgraduální studium v oboru Filosofie a dějiny přírodních věd.
- 2010–2013: Univerzita J. E. Purkyně v Ústí nad Labem, Filozofická fakulta (FF UJEP), navazující magisterské studium v oboru Politická filosofie. Téma DP: *Národ jako program: reflexe Rádlovy ideje národa jako politického procesu.*
- 2007–2010: FF UJEP, bakalářské studium v oboru Základy humanitní vzdělanosti se zaměřením na politologii. Téma BP: *Rádlova a Patočkova interpretace Sókrata.*
- 2003–2007: Gymnázium Děčín (zaměření všeobecné).

Pracovní zkušenosti

- 2018–dosud: koordinátor projektu Národní kulturní identita (NAKI) DG18P02OVV065 *Živá mapa: Topografie dějin přírodních věd v českých zemích*, hl. řešitel Dr. Tomáš Hermann, řešeno na PřF UK.
- 2014–dosud: odborný asistent na Katedře politologie a filozofie FF UJEP (od roku 2015 též na pozici tajemníka katedry).
- 2014–2015: Metodik seminářů, workshopů, kurzů a školení klíčové aktivity 05 v projektu OP VK *Univerzitní centrum podpory pro studenty se specifickými vzdělávacími potřebami* (CZ.1.07/2.2.00/29.0023), řešeno na UJEP.
- 2012–2015: koordinátor projektu NAKI DF11P01OVV034 *Příběhy míst. Topografie soudobé paměti národa*, hl. řešitel Dr. Oldřich Tůma, řešeno na Ústavu pro soudobé dějiny AV ČR, v.v.i., a Ústavu slovansko-germánských studií FF UJEP.
- 2012–2014: koordinátor aktivit Filozofické fakulty v projektu OP VK *Otevřená univerzita, otevřená věda* (CZ.1.07/2.3.00/35.0044), řešeno na UJEP.

Výzkum

a) Spoluřešitel

- 2018–dosud: spoluřešitel projektu NAKI DG18P02OVV065 *Živá mapa: Topografie dějin přírodních věd v českých zemích*, hl. řešitel Dr. Tomáš Hermann, řešeno na PřF UK.
- 2017–dosud: Studentská grantová soutěž (SGS) *Lidé a události v kontextu moderních dějin. Vybraná historická témata ve výuce společenských věd (občanské výchovy)*, hl. řešitelka Dr. Ivana Havlíková, řešeno na FF UJEP.
- 2015–2016: SGS *Filosofická interpretace Husova díla a otázek pravdy, relativity a hodnotové neutrality*, hl. řešitel Dr. Martin Šimsa, řešeno na FF UJEP.
- 2015: Projekt regionální spolupráce mezi Filosofickým ústavem AV ČR a FF UJEP *Emanuel Rádl (1873–1942): Od dějin biologických teorií k teoriím národa a reflexím česko-německých vztahů*, hl. řešitel Dr. Ivan Landa.
- 2011–2013: SGS *Česká praktická filosofie*, hl. řešitel Dr. Martin Šimsa, řešeno na FF UJEP.

b) Externí spolupracovník, stipendista

- 2016–2018: GA ČR: GA16-03442S *Přírodovědecká fakulta Německé univerzity v Praze, 1920–1939*, hl. řešitel prof. Stanislav Komárek, řešeno na PřF UK.
- 2015–2017: Univerzitní výzkumné centrum UNCE 204 004 *Příroda a kultura – interakce kulturní a biologické evoluce v mezioborové perspektivě*, hl. řešitel doc. Jan Havlíček, řešeno na PřF UK (2012–2017).

Stáže a studijní pobyty

- 07/2017–09/2017: Praktická stáž v rámci programu Erasmus+, University of Leeds (UK), školitel prof. Gregory Radick.

Vystoupení v zahraničí

- „A Historian of Biology Emanuel Rádl“ (společně s Tomášem Hermannem), Workshop *Political Epistemologies of Eastern Europe*, Max Weber Center for Advanced Cultural and Social Studies, University of Erfurt, Erfurt, 24.–25. 11. 2017.
- „The Measurement of Workers in Interwar Czechoslovakia“, Workshop, School of Philosophy, Religion and History of Science, University of Leeds, Leeds, 9. 8. 2017.

Publikační činnost

- a) odborné články, kapitoly v monografiích
- MUSIL, Jan: „Republika mašibílů: eubiotika a biosofie v meziválečné ČSR“, in: Šimsa, Martin (ed.): *Reflexe republiky* (v tisku).
 - MUSIL, Jan: „Pravda jako životní princip ve filosofii vitalismu (Rádl – Mareš)“, in: Šimsa, Martin (ed.): *Relativismus a (post)pravda v demokracii*. Ústí nad Labem 2018, s. 95–109.
 - Kardoš, Rudolf – MUSIL, Jan: „Za republiku a demokracii: Karel Weigner mezi zednáři a eugeniky“, *Dějiny věd a techniky* 50/2017, č. 4, s. 259–280.
 - MUSIL, Jan: „Pohrdání lidským potenciálem v dramatech A. P. Čechova? Pokus o filosofickou etudu“, in: Hoblík, Jiří (ed.): *Filosofické procházky českou a ruskou literaturou*. Ústí nad Labem 2017, s. 33–45.
 - MUSIL, Jan: „Zdravá demokracie“, in: Šimsa, Martin (ed.): *Náboženství a filosofie v sekulární demokracii*. Ústí nad Labem 2016, s. 189–205.
 - MUSIL, Jan: „Možnosti a meze demokratické kritiky“, in: Šimsa, Martin (ed.): *Kritická reflexe demokracie a občanské společnosti*. Ústí nad Labem 2015, s. 181–194.
 - MUSIL, Jan: „Národ mezi filosofii a antropologií (Emanuel Rádl a Jindřich Matiegka)“, in: Tentýž (ed.): *Národ a Evropa v českém myšlení*. Ústí nad Labem 2015, s. 72–90.
 - MUSIL, Jan: „Národ v Evropě a české myšlení“, in: Tentýž: *Národ a Evropa v českém myšlení*. Ústí nad Labem 2015, s. 7–16.
 - MUSIL, Jan: „Eugenický entuziasmus: Ideály humanitní a zušlechťování národa“, in: Boštík, Pavel – Horák, Pavel – Hradecký, Tomáš (eds.): *České, slovenské a československé dějiny 20. století IX*. Hradec Králové 2014, s. 197–206.

- MUSIL, Jan: „Filosofova nesnáž s mocí“, in: Šimsa, Martin (ed.): *Nepředmětné výzvy české filosofie. K myšlení Ladislava Hejdánka*, Ústí nad Labem 2013, s. 361–373.
- MUSIL, Jan: „Malý a Velký národ: Proměna recepce Ruska u československých filosofů se zvláštním zřetelem k Emanuelu Rádlovi“, *Вече. Журнал русской философии и культуры* 1/2013, s. 238–247.

b) zprávy

- MUSIL, Jan: „Příběhy míst“, *Ústecký sborník historický/Aussiger historische Zeitschrift* 2013, č. 1–2, s. 155–157.
- MUSIL, Jan: „Interaktivní výstava ‚Příběhy míst. Topografie soudobé paměti národa‘ se vydala na cestu Českou republikou“, *Monumentorum Custos* 2013, č. 1–2, s. 102–103.
- MUSIL, Jan: „Nepředmětné výzvy české filosofie. Zpráva z filosofické konference konané ve dnech 10.–12. října 2012 v Písku“, *Reflexe: Filosofický časopis* 2013, č. 44, s. 191–192.
- Hermann, Tomáš – MUSIL, Jan: „Zakladatel Křesťanské revue Emanuel Rádl a projekt edice jeho spisů“, *Křesťanská revue* 82/2015, č. 5, s. 52–56.

c) redakční práce

- Hejdánek, Ladislav: „Rádlovo pojetí pravdy“, in: Šimsa, Martin (ed.): *Relativismus a (post)pravda v demokracii*. Ústí nad Labem 2018, s. 279–313.
- Šimsa, Martin (ed.): *Interpretace a kritika díla Jana Husa*, Ústí nad Labem 2016.
- MUSIL, Jan (ed.): *Národ a Evropa v českém myšlení*. Ústí nad Labem 2015.